

Brázay Kálmán Általános Iskola és Gimnázium
7394 Magyarhertelend, Kossuth u. 53/c
OM: 201362 Telefon: +36/72-390-803

Brázay Kálmán Általános Iskola és Gimnázium
(7394 Magyarhertelend, Kossuth u. 53/c)

ISKOLAI KÖZÖSSÉGI SZOLGÁLAT SZABÁLYZAT 2023.09.01

A tanuló helyi közösségének javát szolgáló, szervezett keretek között végzett, anyagi érdektől független, egyéni vagy csoportos tevékenység, valamint annak pedagógiai feldolgozása a jogszabályban meghatározott nyolc területen.

Jogszabályi háttér:

- 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről
- 2/2020. (II. 7.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló törvényről
107. § (1) „A technikumban az érettségi vizsga megkezdésének feltétele legalább ötven óra közösségi szolgálat teljesítése”
- 110/2012. Korm. rendelet (Nat)
- 20/2012. EMMI rendelet: 133. § (1–9)
- 2005. évi LXXXVIII. törvény (a közérdekű önkéntes tevékenységről): 3., 5., 8., 9. és 10. §

A közösségi szolgálat célja:

- személyiség- és kompetenciafejlesztés
- kritikus gondolkodás fejlesztése
- érzelmi intelligencia erősítése
- önbizalom növelése
- felelősségvállalás kialakítása
- szociális érzékenység fejlesztése

- együttműködési készség
- problémamegoldó képesség
- empátia fejlesztése
- fontos szerepe lehet a pályaorientációban
- az iskola pedagógiai programjához kapcsolódik mint élménypedagógiai, gyakorlatközpontú tevékenység

Alapvető célok, elvek:

A helyi közösség erősítése:

A közösségi szolgálat során végzett feladat(ok) olyan tevékenységet jelentenek, amelyek a helyi közösség javát szolgálják, és az iskolában, annak közvetlen környezetében (akár néhány kilométeres körzetében), illetve a tanuló lakóhelyén vagy annak környezetében valósulnak meg.

A szabad választás elve:

A diákok – a szülőkkel és pedagógusokkal egyeztetve – maguk választhatják ki a végzendő tevékenységet az iskola által szervezett, illetve az általuk javasolt és az iskola által elfogadott lehetőségek közül.

Az anyagi érdektől való függetlenség elve:

A közösségi szolgálat során egyik fél (pedagógus, intézmény, fogadó szervezet, magánszemély, diák, szülő) sem szerezhethet anyagi előnyt; a tanulók tevékenysége nem eredményezhet ilyen jellegű hasznot.

Az iskolai közösségi szolgálat választható területei:

- a) egészségügyi
- b) szociális és játékonysági
- c) oktatási
- d) kulturális és közösségi
- e) környezet- és természetvédelmi
- f) katasztrófavédelmi
- g) óvodás korú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel, tanulókkal vagy idős emberekkel közös sport- és szabadidős tevékenység
- h) egyes rendőrségi feladatokat ellátó szerveknél bűn- és balesetmegelőzési terület

A szolgálat időtartama:

- minimum 50 óra (1 óra = 60 perc, az utazási idő nem számít bele)
- cél az 50 óra teljesítése legkésőbb a 12. évfolyam első félévéig
- lehetőség szerint a 9–11. évfolyamon egyenletesen elosztva
- felkészítésre és feldolgozásra 5–5 óra számítható

Brázay Kálmán Általános Iskola és Gimnázium
7394 Magyarhertelend, Kossuth u. 53/c
OM: 201362 Telefon: +36/72-390-803

- 18 éves kor alatt 06:00 előtt és 20:00 után nem végezhető
- 16 év alatt:
 - tanítási napon max. napi 3 óra (heti max. 6 óra)
 - tanítási szünetben max. napi 5 óra (heti max. 12 óra)

Fogadó szervezetek:

A közösségi szolgálat olyan intézményeknél végezhető, amelyekkel az iskola együttműködési megállapodást köt:

- helyi önkormányzat
- nemzetiségi önkormányzat
- civil szervezetek
- egyház
- oktatási intézmények (köz-, felsőoktatás)
- múzeum, könyvtár, levéltár
- közművelődési intézmény
- szociális és gyermekjóléti intézmény
- egészségügyi szolgáltató

Együttműködési megállapodás:

Az iskola és a fogadó szervezet közötti, az együttműködés megkezdése előtt megkötött dokumentum, amely tartalmazza:

- az adatokat
- a vállalt kötelezettségeket
- a foglalkoztatás időtartamát
- a végzett tevékenységet
- a kapcsolattartó nevét és elérhetőségét

A szolgálati tevékenység dokumentálása:

- a diák jelentkezési lapot tölt ki (szülői beleegyezéssel)
(javasolt évente minimum 1, maximum 3 terület választása)

Közösségi szolgálati napló:

A tanuló számára vezetett dokumentum, amelyet minden alkalommal magával kell vinnie. Ebben rögzítésre kerül, hogy a fogadó intézménynél milyen időkeretben és milyen tevékenységet végzett.

Nyomtatvány mellékletek:

Együttműködési megállapodás (tervezet, nem kötelező érvényű minta)

Iktatási szám:/20....

EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁS
AZ ISKOLAI KÖZÖSSÉGI SZOLGÁLAT
KÖZÖS LEBONYOLÍTÁSÁRÓL

amelyet egyrésztől iskola: Brázay Kálmán Általános Iskola és Gimnázium
székhely: 7394 Magyarhertelend, Kossuth u. 53/c
képviselő: Baranyai Tiborné
OM-azonosító: 201362
a továbbiakban: Iskola

másrésztől név:
székhely:
képviselő:
a továbbiakban: Szervezet
a továbbiakban együtt: Felek

kötötték a mai napon, az alábbi feltételekkel:

1. A megállapodás előzményei, körülményei, célja:

A Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC törvényben foglaltaknak megfelelően az iskolai közösségi szolgálat megszervezésében a Felek az e megállapodásban rögzítettek alapján együttműködnek. A Felek kölcsönösen törekednek arra, hogy az érintett tanulók teljesíteni tudják az 50 órás kötelezettségüket.

2. Az Iskola kötelezettségei, vállalásai*:

tanuló egyéni közösségi szolgálatának teljesítése céljából történő tanítási időn túli tevékenység lebonyolítására

3. A Szervezet kötelezettségei, vállalásai*:

napi három óra

3.1 A diákok által végzett konkrét tevékenységek:

(1) A fogadó szervezet köteles biztosítani:

- a) az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos tevékenységhez szükséges feltételeket,
- b) ha szükséges, pihenőidőt,
- c) a közösségi szolgálattal összefüggő tevékenység ellátásához szükséges tájékoztatást és irányítást, az ismeretek megszerzését,
- d) a tizenharmadik életévét be nem töltött tanuló, illetve a korlátozottan cselekvőképes nagykorú tanuló esetén a közösségi szolgálati tevékenység folyamatos, szakszerű felügyeletét.

(2) Ha a jelen megállapodás másként nem rendelkezik, a fogadó Szervezet gondoskodik a közösségi szolgálati tevékenység ellátása érdekében szükséges utazásról, szállításról, szállásról és étkezésről.

(3) Ha az utasítás végrehajtása kárt idézhet elő, a tanuló köteles erre az utasítást adó figyelmét felhívni. A tanuló nem felel az általa okozott kárért, amennyiben figyelemfelhívási kötelezettségének eleget tett.

(4) A tanuló által a közösségi szolgálat során végzett tevékenységgel összefüggésben harmadik személynek okozott kárért a fogadó szervezet felel. Amennyiben a kárt a tanulónak felróható magatartás okozta, – a jelen szerződésben eltérő rendelkezés hiányában – a fogadó szervezet a tanulótól követelheti kárának megtérítését.

(5) Amennyiben a tanuló bizonyítja, hogy:

- a) a testi sérüléséből, illetve egészségkárosodásából eredő kára,
- b) a tulajdonában vagy használatában álló, a közösségi szolgálattal összefüggésben végzett tevékenység ellátásához szükséges dologban a közösségi szolgálati tevékenység végzésének helyén keletkező kára a Szervezettől kapott utasítással összefüggésben következett be, a fogadó szervezet akkor mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a kárt működési körén kívül eső elháríthatatlan ok vagy kizárólag a tanuló elháríthatatlan magatartása okozta. A fogadó Szervezetnek nem kell megtérítenie a kárnak azt a részét, amely a tanulónak felróható magatartásából származott.

4. Az Iskola részéről a program felelőse és kapcsolattartója

Baranyai Tiborné..... név, elérhetőségei:

.....+3672390803..... telefonszám, brazaygimi@gmail.com e-mail

5. A Szervezet részéről a program felelőse(mentor) és kapcsolattartója

..... név,

elérhetőségei: telefonszám, e-mail

5.1 A mentor neve, feladatköre és elérhetőségei

.....Baranyai Tiborné..... név, feladatkör:...int.vez. pedagógus..

elérhetőségei:+36/72-390-803..... telefonszám, e-mail

6. A programmal kapcsolatban felmerülő költségek és annak kötelezettségvállalója*

7. A program ütemezése

7.1. A programismertető/felhívás* elkészítése

Határidő: folyamatos

Felelős:

7.2. A programismertető/felhívás közzététele*

Határidő: folyamatos

Felelős:

Módja: felhívás

7.3. A tanulók részére a „Jelentkezési lap” benyújtására szolgáló határidő

7.4. A programról szóló döntés meghozatala*

Határidő: folyamatos

Felelős:

egyéni jelentkezés

7.5. A tanulók/szülők értesítése a döntésről

Határidő: folyamatos

Felelős:

Módja:

7.6. A tanulók felkészítése*

Határidő: folyamatos

Felelős:

7.7. A tanulók megfelelő helyszínre irányítása

Határidő: folyamatos

Felelős:

7.8. A program folyamatos kísérése, nyomon követése

Határidő: folyamatos

Felelős:

7.9. A program lezárása a tanulókkal

Határidő: közösségi szolgálat teljesítését követően

Felelős:

7.10. A program lezárása a Felek között (beszámoló, elszámolás, ellenőrzés)

Határidő:

Felelős:

8. A program megvalósulása során felmerülő módosítási kérelmek bírálatának menete

8.1. A Felek a jelen megállapodásban megfogalmazottak módosítására irányuló jelzését követően – indokolt esetben – a módosítás tervezetét elkészítik. A szerződésmódosítást aláírásukkal hagyják jóvá.

9. A Felek elállási, felmondási joga

9.1. A Felek a jelen megállapodástól való elállásra vagy a megállapodás azonnali hatályú felmondására jogosultak, ha:

- a jelen megállapodásban a megvalósításra meghatározott kezdő időponttól számított három héten belül a tevékenység nem kezdődik meg, vagy a Felek a nekik felróható okból nem kezdeményezik, és a késedelem okáról ezen idő alatt írásban sem mentik ki, vagy
- olyan körülmény merült fel vagy jut a Felek tudomására, amely alapján a program teljesülése kétségesse válik, vagy más irányt vet, vagy
- a jelen megállapodásban meghatározott feladat megvalósítása megghiúsul, tartós akadályba ütközik, vagy a jelen megállapodásban foglalt ütemezéshez képest jelentős késedelmet szenved, vagy
- a Felek valamelyike a neki felróható okból megszegi a jelen megállapodásból, illetve az azzal kapcsolatos jogszabályokból eredő kötelezettségeit, így különösen nem tesz eleget kötelezettségének, és ennek következtében a jelen megállapodásban meghatározott feladat szabályszerű megvalósítását nem lehet nyomon követni.

9.2. A Felek rögzítik továbbá, hogy a jelen megállapodással összefüggő adatok nem minősülnek üzleti titoknak, nem tarthatók vissza üzleti titokra hivatkozással, amennyiben azok megismerését vagy nyilvánosságra hozatalát közérdekből elrendelik.

9.3. A Felek a jelen megállapodásból eredő esetleges jogvitákat elsősorban tárgyalásos úton kötelesek rendezni.

9.4. A jelen megállapodásban nem vagy nem kellő részletességgel szabályozott kérdések tekintetében a magyar jog szabályai – elsősorban a Polgári törvénykönyv – az irányadók.

A felek a jelen, ... oldalból álló megállapodást elolvasták, megértették, és mint akaratukkal mindenben megegyezőt, jóváhagyólag írták alá.

A jelen megállapodás 2 darab eredeti, egymással teljes egészében megegyező példányban készült, amelyből 1 darab az Iskolánál, 1 darab a Szervezetnél marad.

Dátum ...Magyarhertelend....., 20..... hónapnap

Mellékletek:

.....

az Iskola részéről

.....

a Szervezet részéről

Igazolás

Alulírott a(z)

.....

..... OM-azonosító iskola

intézményvezetője igazolom, hogy a(z)

..... nevű tanuló a/..... tanévig óra

közösségi szolgálatot teljesített.

..... dátum

.....

az intézményvezető aláírása

(P. H.)

SZÜLŐI NYILATKOZAT (*)

a tanuló egészségügyi állapotáról a nevelés-oktatási, illetve más, külső fogadó intézményben

az iskolai közösségi szolgálat teljesítéséhez

A gyermek neve:

A gyermek születési dátuma:

A gyermek anyjának neve:

A gyermek TAJ száma:

További, a gyermekre vonatkozó fontos információ (pl.: allergia, méh, darázs, vagy más rovarcsípés, ételérzékenység, vélt, valós félelmek, pókiszony, esetleg „alvajáró”, stb.):

.....

.....

Nyilatkozom, hogy gyermekemen nem észlelhetőek az alábbi tünetek: Láz, torokfájás, hányás, bőrkiütés, sárgaság, egyéb súlyosabb bőrelváltozás, bőrgennyesedés, váladékozó szembetegség, gennyes fül- és orrfolyás. A gyermek tetű- és rühmentes.

Törvényes képviselő neve:

Lakcíme:

Telefonos elérhetősége:

Dátum:

.....

szülő/gondviselő/törvényes
képviselő aláírása

Minta a tanulói közösségi szolgálati naplóhoz

Közösségi szolgálati napló

Kedves középiskolás Diák!

Bizonyára sokat hallottál már a közösségi szolgálatról, és foglalkoztat a kérdés: Miért éppen most? Miért nekem? Mire jó ez? Tudjuk és megértjük, ha elsőre nem találsz érdekesnek, fontosnak, amire most mégis vállalkoznod kell. Magad is tapasztalhatod, hogy egy gyorsan változó világban élünk, amelyben az emberek elrohannak egymás mellett, a sorsok és az értékek más dimenzióba kerülnek. Vajon jó ez így? Még az érettségi előtt állsz, vagy lassan arra készülsz, s nem véletlen ez a fogalom, ekkor, ebben az életkorban válsz felnőtté, s látod más szemmel a világot, a közvetlen környezetet. Az előző korosztályok egy része úgy nőhetett fel, hogy a társadalom olyan mintát adott, amelyben az önkéntesség, a másokért való felelősség, a kölcsönös megbecsülés, az akkor is „segítés”, ha nincs nagy baj, katasztrófa, nem kapott kellő figyelmet, megbecsülést és elismerést.

A közösségi szolgálattal ezen szeretnénk változtatni, olyan szemlélettel lépj a felnőtt életedbe, hogy érezd a felelősséged, képes legyél segítően tevékenykedni, a közösségért tenni. Ezekben a nemes eszméken túl Neked is közvetlen hasznodra válhat e program, hiszen lehetőséged nyílik megismerni számos munkahelyet, tevékenységek sorát, amelyekben tapasztalatokat szerezhetsz, megtudhatod, melyek azok a területek, ahol megállod a helyed, esetleg ez által könnyebben tudsz dönteni, milyen pályát válassz. Bízunk benne, hogy a program kapcsán olyan események, tevékenységek részese leszel, melyek maradandó élményekkel gazdagítanak.

Javasoljuk, hogy a naplóra vigyázz, és rendszeresen tartsd magadnál, amikor valamilyen tevékenységet végzel. Kérünk, naprakészen vezesd, hiszen ezzel tudod majd igazolni, hogy teljesítetted a kötelező ötven órát. Minden alkalommal gondosan ügyelj, hogy igazolva legyen a teljesített idő. Arról se feledkezz meg az egyes tevékenységek végén, hogy lejegyezd, mivel foglalatostkodtál, s ennek kapcsán mit tapasztaltál, milyen élményekben volt részed, milyen gondolataid támadtak. Az sem baj, ha nem mindig pozitív dolgokat jegyzel le, ez könnyen előfordulhat bárkivel. Ekkor is írd le, mi okozta a rossz érzéseket, a problémákat. Azért fontos az „akkor és most” jegyzetelés, mert később már halványulnak az érzések, másként emlékszel, s nem biztos, hogy pontosan elevenednek meg a történetek. Miért is fontos ez? Azért, mert a koordináló tanárnak jelezni kell, ha valami probléma adódott, azt megbeszélni, hogy segíteni tudjon és megoldásra találjon. Persze az örömed is oszd meg a tanároddal, hiszen az élmények közös átélése és megbeszélése más szintű kapcsolatot, együttműködést hozhat létre, amelyben a feltörő természetes, tiszta emberi érzésekkel közelebb kerülhetünk egymáshoz, ami a segítői attitűd kialakulásának egyik lényeges eleme.

Végezetül figyelmedbe ajánljuk Magyarország Alaptörvényének XIII. cikkelyét, mely kimondja: „A tulajdon társadalmi felelősséggel jár”. Ez a kijelentés sok más mellett megalapozza a társadalmi felelősségvállalás fogalmát, amelynek része az iskolai közösségi szolgálat. Számos felmérés azt igazolja, hogy Magyarországon a társadalmi kohézió erősítésére van szükség ahhoz, hogy mindenki számára élhető, egymást segítő társadalmi légkör alakuljon ki, amelyben szívesen segít mindenki a másikon, tudva, ha bajba kerül, rajta is segíteni fognak. Sok más mellett a közösségi szolgálat ezt is célozza.

Az 50 órát több projekt keretében, több év alatt is lehet teljesíteni. Ennek az az előnye, hogy többféle dolgot tudsz kipróbálni. Arra is van lehetőség, hogy az 50 órát egy nagy projekt révén vagy több év alatt lefutó program keretében teljesítsd. Ha jól készítitek elő, és szívvel-lélekkel végzitek a

Brázay Kálmán Általános Iskola és Gimnázium

7394 Magyarhertelend, Kossuth u. 53/c

OM: 201362 Telefon: +36/72-390-803

feladatokat, számotokra is nyilvánvaló lesz, hogy egy fantasztikus programnak és életre meghatározó élménynek lettetek részesei.

A(z) iskola

..... nevű osztályos

tanulójának a/..... tanévre.

.....
intézményvezető aláírása

(P. H.)

A(z) iskola

..... nevű osztályos

tanulójának a/..... tanévre.

.....
intézményvezető aláírása

(P. H.)

A(z) iskola

..... nevű osztályos

tanulójának a/..... tanévre.

.....
intézményvezető aláírása

(P. H.)

Brázay Kálmán Általános Iskola és Gimnázium
7394 Magyarhertelend, Kossuth u. 53/c
OM: 201362 Telefon: +36/72-390-803

Sor-szám	Dátum	Órától óráig	Tevékenység	Élményeim/tapasztalataim	Igazoló alíírás
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					

Sor-szám	Dátum	Órától óráig	Tevékenység	Élményeim/tapasztalataim	Igazoló alíírás
8.					
9.					

Brázay Kálmán Általános Iskola és Gimnázium
7394 Magyarhertelend, Kossuth u. 53/c
OM: 201362 Telefon: +36/72-390-803

10.					
11.					
12.					
13.					
14.					

Sor- szám	Dátum	Órától óraig	Tevékenység	Élményeim/tapasztalataim	Igazoló aláírás
15.					
16.					
17.					
18.					
19.					

20.					
21.					

A sorok száma tetszés szerint bővíthető.

Jelentkezési lap - iskolai közösségi szolgálatra

Alulírott tanuló
(**intézménynév**)..... osztályos tanulója a/..... tanévtől az
iskolai éveim során az alábbi területeken¹ kívánok eleget tenni az összesen 50 óra közösségi
szolgálatnak:

1.	az egészségügyi területen	
2.	a szociális és jótékonyági területen	
3.	az oktatási területen	
4.	a kulturális és közösségi területen	
5.	a katasztrófavédelmi területen	
6.	a környezet- és természetvédelmi	
7.	az óvodás korú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel, tanulókkal, az idős emberekkel közös sport- és szabadidős tevékenység	
8.	bűn- és baleset-megelőzési területen folytatható tevékenység	

(x-szel jelölendő)

¹ A végrehajtási rendelet szövege szerint a három dőlt betűvel szedett területen: az egészségügyi területen és a bűn-és baleset megelőzési területen minden esetben, a szociális területen pedig meghatározott esetekben szükség szerint **mentort** kell biztosítani.

Hozzájárulok / Nem járulok hozzá, hogy iskolai rendezvényeken készült fotók kikerülhessenek a honlapra.

Hozzájárulok / Nem járulok hozzá, hogy a Fogadó Intézmények rendezvényein készült fotók kikerülhessenek az intézmény honlapjára.

(aláhúzendő)

tanuló aláírása

Szülő, gondviselő nyilatkozata:

a tanuló egészségügyi állapotáról a nevelés-oktatási, illetve más, külső fogadó intézményben az iskolai közösségi szolgálat teljesítéséhez

A gyermek neve:

A gyermek születési dátuma:

A gyermek anyjának neve:

A gyermek TAJ száma:

További, a gyermekre vonatkozó fontos információ (pl.: allergia, méh, darázs, vagy más rovarcsípés, ételérzékenység, vélt, valós félelmek, pókiszony, esetleg „alvajáró”, stb.):

.....
.....

Nyilatkozom, hogy gyermekemen nem észlelhetőek az alábbi tünetek: Láz, torokfájás, hányás, bőrkiütés, sárgaság, egyéb súlyosabb bőrelváltozás, bőrgennyesedés, váladékozó szembetegség, gennyes fül- és orrfolyás. A gyermek tetű- és rühmentes.

Törvényes képviselő neve:

Lakcíme:

Telefonos elérhetősége:

Alulírotta fent nevezett tanuló szülője/gondviselője az iskolai közösségi szolgálat teljesítését a jelzett területeken támogatom és tudomásul veszem.

Hozzájárulok / Nem járulok hozzá, hogy iskolai rendezvényeken készült fotók kikerülhessenek a honlapra.

Hozzájárulok / Nem járulok hozzá, hogy a Fogadó Intézmények rendezvényein készült fotók kikerülhessenek az intézmény honlapjára

(aláhúzendő)

Dátum:

.....
szülő/gondviselő/törvényes képviselő aláírás

Melléklet: https://www.oktatas.hu/koznevelés/iskolai_kozossegi_szolgalat/gyik

„Az iskolai közösségi szolgálat (IKSZ) fogalmai és alapelvei

- **Együttműködési megállapodás:** az a megállapodás, melyet iskolán kívüli külső szervezet és közreműködő mentor bevonásakor az iskola és a felek együttműködésének kezdete előtt kell megkötni, s amelynek tartalmaznia kell a megállapodást aláíró felek adatait és vállalt kötelezettségein túl a foglalkoztatás időtartamát, a végzett tevékenységeket, a mentor nevét és feladatkörét.
- **Ellátott/ segített személy:** az a személy, akit a tanuló az IKSZ során segítő jellegű tevékenységeivel elsősorban támogat. Kulturális területen végzett tevékenységek esetében a segítő-támogató tevékenységek közvetettek is lehetnek; ebben az esetben a tanuló feladatainak az intézmény célcsoportját, a helyi közösség érdekeit, társadalmi célokat kell szolgálnia.
- **Fogadó szervezet, fogadóintézmény:** az az intézmény, szervezet, ahol a tanuló a közösségi szolgálatot teljesíti. A szolgálat teljesítése iskolán, intézményen belül, civil vagy nonprofit szervezetnél, állami, önkormányzati, egyházi intézménynél, szervezetnél, illetve magánszemélynél is szervezhető; utóbbi esetben az iskola, egy ernyőszervezet vagy egy egyéb koordináló szervezet lehet a fogadóintézmény. Szakszervezetnél, politikai szervezetnél, pártoknál nem teljesíthető az Iskolai Közösségi Szolgálat.
- **Iskolai Közösségi Szolgálat (IKSZ):** a tanuló helyi közösségének javát szolgáló, szervezett keretek között folytatott, anyagi érdektől független, egyéni vagy csoportos tevékenység, és annak pedagógiai feldolgozása a jogszabályban meghatározott nyolc területen.
- **Kísérés:** partneri viszonyon alapuló cselekvésforma: tanulók fizikai vagy lelki segítése, támogatása a pedagógus részéről, amelynek keretében a tanulók egyénileg vagy csoportban – pedagógus/pedagógusok koordinálásával – saját tevékenységeikre reflektálhatnak.
- **Kontaktóra:** a tanulónak az IKSZ-en belüli, közvetlenül a tevékenységre fordított és teljesített ideje. A kontaktóra minimum 40 óra, melyhez legfeljebb 5 óra felkészítés és 5 óra lezárás társul. A tevékenységek jellegéből adódóan az utóbbiak is szükség szerint, arányosan vannak elosztva az érintett tanévekre.
- **Koordinátor:** a fogadóintézményben kijelölt munkatárs, aki az iskolával való kapcsolattartásért, és a fogadó szervezeten belül a közösségi szolgálat szervezési és működtetési feladataiért, valamint az előzetesen meghatározott intézményi adminisztrációért felel.
- **Koordináló pedagógus:** az iskola igazgatója által az IKSZ megszervezésére felkért pedagógus, aki a működtetéssel és tevékenységekkel kapcsolatos feladatokért felel.
- **Küldő oktatási intézmény:** az az iskola, ahol a közösségi szolgálat keretében érintett tanuló tanulói jogviszonnyal rendelkezik, és amely megszervezi a tanuló számára az IKSZ keretében végezhető tevékenységeket.
- **Közösségi szolgálati napló:** az iskola által a tanuló számára készített napló, melyet minden tanuló maga köteles vezetni. A tanuló a naplóban rögzíti, hogy mikor, hol, milyen időkeretben és milyen tevékenységet folytatott. A feladat teljesítését a

fogadóintézmény kijelölt munkatársa a napló vonatkozó oszlopában aláírásával igazolja.

- **Mentor:** Az a fogadó intézménybeli munkatárs, akit a jogszabályban meghatározott esetekben (egészségügyi és bűn-és baleset-megelőzési területen mindig, illetve szociális és jótékonyági, területen szükség szerint, egyéb területeken a kapacitásbeli lehetőségeket figyelembe véve) kötelezően kell biztosítani az intézménynek. Lehetőleg olyan mentort kell kiválasztani, aki jó pedagógiai érzékkel és jó kapcsolattartó készséggel rendelkezik, s aki könnyen megtalálja a hangot a tanulókkal.

Alapelvek

A helyi közösség erősítése: A közösségi szolgálat során végzett feladat olyan tevékenységet/tevékenységeket jelent, amely(ek) a helyi közösség javát szolgálják, és amelyek az iskolában vagy az iskola közvetlen környezetében – esetleg néhány kilométeres körzetében –, vagy a tanuló lakhelyén, vagy annak közvetlen környezetében valósulnak meg.

Szabad választás elve: A tanulók – a szülővel, tanárokkal való egyeztetés alapján – maguk választhatják ki az általuk végzendő tevékenységeket az iskola által megszervezett vagy a maguk által javasolt, az iskola által pedig elfogadott tevékenységek közül.

Anyagi érdektől függetlenség elve: Az iskolai közösségi szolgálat kapcsán a felek (pedagógus, intézmény, fogadó szervezet, magánszemély, tanuló, szülő) anyagi érdeke a programban nem merülhet fel, a tanulók tevékenysége nem juttathat senkit ilyen jellegű előnyhöz, haszonhoz.

Szervezett keretek közöttiség elve: A középiskola feladata és felelőssége az iskolai közösségi szolgálat szervezése és koordinálása, ezért előírás, hogy csak az iskola szervezésében lehet az elszámolható tevékenységet végezni. A tanulónak a tevékenység megkezdése előtt rendelkeznie kell az erre jogosult iskolai személy, a feladat felelősenek és szüleinek jóváhagyásával.

Kettős cél elve: A tevékenységek során egyszerre kell a szolgálatjellegnek és az élménypedagógia-alapú tanulásnak megvalósulnia. A közösségi szolgálat megvalósulásához szükséges egyfajta tanulási folyamat jelenléte is.

Kölcsönösség elve: A segítő és a segítségre szoruló személy – lehetőségeihez mérten – aktívan bevonódik a programba. A kölcsönösség megélésére a felkészítés során kell érzékennyé tenni a tanulókat, így elősegítve, hogy a tanuló nyitott és elfogadó legyen azzal a személlyel, akivel kapcsolatba lép.

Közvetlenség elve: A közösségi szolgálat során nem a szervezetet, hanem közvetlenül a szervezet célcsoportját szolgáló tevékenységet kell végezni. A segítő (tanuló) és a segítségre szoruló között személyközi együttműködés, partnerség jön létre, ami a személyek közötti valódi kapcsolatra helyezi a hangsúlyt, amely alkalmas a személyiségformálásra, az önismeret fejlesztésére.

Együttműködés elve: Az iskolában vagy a fogadó szervezetnél a közösségi szolgálat kapcsán partneri viszony alakul ki az összes érintett között, nem jelenhet meg alá-fölérendeltség sem a

pedagógus- tanuló, sem a fogadó szervezet- tanuló, sem az ellátott, segített személy- tanuló viszonyában.

Arányosság elve: A tanuló iskolai (pl.: DÖK) vagy olyan külső szervezetnél, amelynek tagja, csak részben végezheti az IKSZ-et. Az ilyen jellegű, egyébként is végzett feladat (pl. diákönkormányzati, sportegyesületi, énekkari vagy bármely más szervezetet érintő) önmagában még nem minősül közösségi szolgálatnak. Ha a tevékenység kiegészül aktív, egyéni, az iskolai közösségi szolgálat jogszabályban említett területein ellátandó többletfeladattal, az iskola által elfogadott arányban számolható el az előírt 50 óra részeként.

Változatosság elve: Az alapvető pedagógiai cél szempontjából fontos, hogy tevékenységtől függően, lehetőség szerint több területen (pl. három) és rendszeresen ismétlődő tevékenységekre épülve végezze a tanuló ún. kontaktóra (min. 40 óra) feladatait. lehet olyan terület, ahol indokolt az 50 óra egy fogadó intézménynél való teljesítés, míg más esetben nem. A változatosság mértékéről a koordinátor pedagógus a tanuló megkérdezésével, indokolt esetben a szülővel való konzultációt követően dönt.

Fenntarthatóság elve: Lehetőleg olyan tevékenységekben vegyenek részt a tanulók, amelyek hosszútávon fenntarthatók, valamint a további évfolyamok és az ellátottak számára is előnyösek. Nem fenntartható tevékenységet ne szervezzen az iskola az IKSZ keretében pl. squash hátrányos helyzetű fiatalokkal.

Részrehajlás-ellenesség: A tanuló a közvetlen hozzátartozójánál, annak közvetlen munkahelyén nem végezhet közösségi szolgálatot csak nem rokon felnőtt felügyelete alatt, más részlegen. A nagyszülők, segítségre szoruló rokonok, közeli hozzátartozók látogatása önmagában érték, de nem számolható el az IKSZ részeként.

INTÉZMÉNYEK

1. Mely tanulókra vonatkozik az iskolai közösségi szolgálat kötelezettsége?

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről értelmében a középiskolai nappali képzésben résztvevő és az érettségi vizsgát 2016. január 1-ét követően megkezdő tanulók esetében az érettségi vizsga megkezdésének feltétele az 50 óra közösségi szolgálat teljesítése. A felnőttoktatás, felnőttképzés keretében szervezett érettségi vizsga esetében közösségi szolgálatot nem kell teljesíteni. Nem kell közösségi szolgálatot teljesíteni azon sajátos nevelési igényű tanulóknak sem, akiket a szakértői bizottság javaslata alapján a közösségi szolgálat alól az igazgató határozatban mentesített.

Azok a tanulók, akik érettségire felkészítő középiskolában nappali rendszerű iskolai oktatásban szereznek érettségi bizonyítványt, szintén vonatkozik az Iskolai Közösségi Szolgálat kötelezettsége. Ha a 25. életévüket betöltötték, akkor már csak felnőttoktatás keretében kezdhetnek új tanévet, ekkor már a közösségi szolgálat nem az érettségi előfeltétele.

2. A nyelvi előkészítő évfolyamos – tehát a kilencedikes tananyagot később kezdő – tanulóknak is kell közösségi szolgálatot végezniük?

Az 50 órás iskolai közösségi szolgálat teljesítéséről szóló igazolást először a 2016. január elseje után megkezdett érettségi vizsga esetén, nappali tagozatos tanulókra vonatkozóan kell a vizsga megkezdésének feltétlenül szabni. Ennek értelmében nem a középiskolai tanulmányok kezdete

vagy a kilencedikes évfolyam elkezdése az irányadó, hanem az érettségi vizsga megkezdésének (várható) időpontja. 2016 januárjától minden érettségit teljesítő tanuló számára (a jogszabályban megjelölt kivételektől eltekintve) kötelező a közösségi szolgálat teljesítése.

3. Egyéni munkarendben lévőknek kell-e teljesítse a közösségi szolgálat feladatait?

Egyéni munkarendben lévőknek is érettségi előfeltétel a közösségi szolgálat végzése. Az ő esetükben különösen fontos társadalmi kohéziós szerepe van az 50 órának. A magántanulókra a tevékenység megszervezése tekintetében ugyanazok a szabályok érvényesek, mint minden más tanuló esetén pl. a napi lehetséges óraszám tekintetében is. A tanulókkal és szülőkkel egyeztetve kell számukra megfelelő tevékenységi területet kiválasztani.

4. Várandós tanulóknak kell-e teljesítse a közösségi szolgálat feladatait?

Érettségit adó nappali tagozatos középfokú képzésben résztvevő - életállapottól függetlenül-, minden tanulóra vonatkozik a közösségi szolgálat feladata.

5. Milyen módon lehet eltérni az IKSZ iskola által szabályozott rendjétől?

Az 50 óra teljesítése minden érintett tanuló számára kötelező. Egyedi, indokolt esetekben (pl. tartós betegség esetén) a szülő kérésére el lehet térni a pedagógiai programban megfogalmazott IKSZ végzés módjától pl. három tanévre szóló, arányos elosztástól, illetve az iskola által elfogadott általános működtetési gyakorlattól, de a kötelező 50 óra nem csökkenthető.

6. Az egy programban részt vevő tanulóknak egy iskolából kell érkezniük, azaz egy iskolában kell tanulniuk?

A közösségi szolgálat megszervezése az iskola feladata, mint ahogy az 50 óra teljesítésének igazolása is. Nincs akadálya annak, hogy egy programban több iskola tanulói vegyenek részt, de minden esetben csak a tanulóval jogviszonyban álló iskola egyéni megállapodásában foglaltak szerint igazolható a feladat teljesítése. A tanuló felkészítéséért, a tevékenység megszervezéséért, a pedagógiai feldolgozásért, adminisztrálásért és dokumentálásért a tanulókkal jogviszonyban álló iskola, illetve annak koordináló pedagógusa felelős.

7. Hogyan értelmezhető a törvényben az „anyagi érdektől független” kifejezés?

Az iskolai közösségi szolgálat teljesítése során egyik félnek sem származhat anyagi haszna a tanuló tevékenységéből. A tanulók olyan tevékenységet sem végezhetnek, amely bármely intézmény munkatársainak előírt kötelessége, amelyért egyébként ellenszolgáltatás járna, szakképzett munkaerő végezné, illetve amelynek elvégzésére megbízás vagy munkaviszony létesítésére lenne szükség. Nem vehet részt a tanuló olyan tevékenységben, mely bármely intézmény vállalkozási, gazdasági tevékenységéhez kapcsolódik. A tanuló által végzett tevékenységet úgy kell meghatározni, hogy az egyfelől megfeleljen az ő életkorának, képességeinek és a közösségi szolgálat előírásainak, elveinek; másfelől a tanuló általa megtapasztalhatta az önzetlen segítség, az adás örömét. Az iskolai közösségi szolgálat feladatainak teljesítésekor a tanulóban, szülőben ne merüljön fel az „ingyenmunka” képze.

8. Miként értendő, hogy a 9–12. évfolyamon kell megszervezni a közösségi szolgálatot?

Az 50 órából az 5 óra felkészítést és az 5 óra lezárást nem egyszerre, hanem a három – vagy az iskola által elfogadott egyéb rend szerinti – tanévre arányosan elosztva, a tevékenységek kívánalmaitól függően kell megtartani. A közösségi szolgálatot úgy kell beépíteni az intézmény életébe, hogy az a tanulók számára folyamatként, rendszeresen ismétlődő konkrét tevékenységként jelenjen meg. Például a konkrét tevékenységre fordítandó minimum 40 kontaktórát három tanévre elosztva, tanévenként nagyjából 13-14 órával tervezhetünk, ami folyamatában kb. kéthetente feltételez 1-2 órás elfoglaltságot. A rendelet arra is lehetőséget ad, hogy aki a közösségi szolgálatot nem tudja teljesíteni a 11. évfolyam végéig, rendkívüli esetben még az érettségi évében teljesíthesse a hiányzó óráit. Cél, hogy ne maradjon a 12. évfolyamra még teljesítendő óra, mert ez megnehezítheti az érettségire való felkészülést. Ugyanakkor a jogszabály lehetővé teszi, hogy az intézmények saját arculatukhoz illesszék a közösségi szolgálatot. Tehát a tantestület döntése alapján a közösségi szolgálat szervezhető úgy is, hogy az nem három évfolyamon arányosan elosztva, hanem két vagy egy évfolyamra tervezve kerül a helyi pedagógiai programba.

9. Az iskolai közösségi szolgálat az iskolai tanórarenden kívüli napokon (szombat és vasárnap) vagy a tavaszi, nyári szünetben is teljesíthető? A koordinátornak ilyenkor is elérhetőnek kell lennie?

Az iskolai közösségi szolgálat szervezése, koordinálása az iskola feladata, és mint tanórán kívüli tevékenység, az intézmény felelőssége. A koordinátor közvetlen elérhetőségének biztosítása a nyári IKSZ teljesítéséhez nem kötelező. Az intézménynek kell gondoskodnia arról, hogy elérhetőséget biztosítson a tanuló számára a nyári közösségi szolgálat végzése alatt ez lehet e-mail cím, telefonszám irodaidőben, facebook elérhetőség az intézmény döntése alapján. E nélkül nem szervezhető a nyári időszakban közösségi szolgálat, hiszen bármilyen felmerülő kérdés esetén a koordinátor lehet az, aki segítséget nyújt a tanulónak. A koordináló pedagógusnak vagy az osztályfőnöknek el kell döntenie, hogy vállalja-e a közösségi szolgálattal járó feladatokat a tanítási szünet ideje alatt. Amennyiben nincs ilyen pedagógus, de az iskola vállalta a szünetben teljesíthető közösségi szolgálatot, az igazgató feladata az elérhető pedagógus(ok) kijelölése. A szünetek alatti pedagógusfeladatok elosztása esetén javasolt figyelembe venni a tanárok egyéb feladatait, és így meghatározni az érintett személyt: például azt a pedagógust, aki nem érintett az érettségi vizsgák lebonyolításában. Az évközi feladatok egyenletesebb elosztására való törekvés így szerepet játszhat az iskolaigazgató döntésében.

Az iskola illetékességi körébe tartozik, hogy tanítási szünet ideje alatt szervez vagy nem szervez közösségi szolgálatot.

10. Milyen tevékenységeknél ajánlott a nyári feladatvégzés?

Szünidőben, így nyáron is elsősorban rendszeres tevékenységekben vegyenek részt a tanulók. A nyári táboroztatás is lehet hasznos feladat. Ebben az esetben is figyelembe kell venni, hogy az elszámolható idő alkalmanként tanítási napokon kívül öt óra lehet. A felkészítés és reflexió megtartása pedagógus felügyelete mellett kötelező, miként a jogszabály többi elemének betartása is. Az iskola dönthet úgy, hogy a tanítási szünetben nem szervez közösségi szolgálatot.

11. Ha az iskola egy program keretében egyidejűleg többféle tevékenységet is végez, szervez, ennek okán több civil szervezettel is lehet partner?

Az iskola saját intézményen belül is szervezheti a közösségi szolgálatot, ugyanakkor a különböző fogadó szervezeteknél többféle tevékenység végzésére is lehetőséget kell

biztosítani. Sőt, az a jó, ha az iskola minél gazdagabb kínálatot tud nyújtani tanulóinak, amelyen belül azok több tevékenységi körből is választhatnak – a jogszabály nyolc különböző tevékenységi kört határoz meg. Az iskola több szervezettel is együttműködhet, ennek száma nincs korlátozva. A jogszabályban előírt esetekben, a mentort igénylő feladatok kapcsán (szervezetenként önálló) ún. együttműködési megállapodást kell kötni.

12. Az iskola köteles-e kísérni és felügyelni a fiatalokot a szolgálati helyszínre utazás során és helyszínén? Ki a felelős az útközben vagy a helyszínén történt balesetek, esetleges rossz döntések, viselkedési problémák előfordulásáért?

A közösségi szolgálat megszervezéséért, lebonyolításáért, a meghatározott feladatoknak a közösségi szolgálatot szabályozó rendelkezésekhez való illeszkedésért, azok ellenőrzéséért az az iskola felelős, amellyel a tanuló tanuló jogviszonyban áll. Döntően a tevékenység mibenléte, illetve ha ez a fogadóintézménnyel közösen szerveződik, a program határozza meg, hogy szükség van-e a folyamatos pedagógiai felügyeletre és/vagy a helyszínre kísérésre. Az iskolán belüli feladatok kapcsán is adódhat olyan, amikor a pedagógus jelenléte nem szükséges (pl. korrepetálás), míg más esetben a tanári felügyelet elvárható. A közösségi szolgálat az előírások jellegéből adódóan iskolán kívüli teljesítés esetén is olyan tevékenység, melyre az iskolai házirend szabályai érvényesek. Az útközbeni felelősségéről kérdéséről a küldő és fogadó szervezet közösen az együttműködési megállapodásban rendelkezhet. Alapvetően a fogadó intézmény felelőssége az intézményébe lépéstől érvényes. Érdemes könnyen megközelíthető fogadó intézményeket választani vagy indokolt esetben kíséret biztosítani.

13. Iskolai közösségi szolgálat miatt hiányozhat-e a tanuló tanítási órától, kötelező délutáni testnevelésről, emelt órától, szakkörrel stb.? Osztályfőnöki óra keretében adhat-e a felkészítésnek és feldolgozásnak?

Nem hiányozhat a tanuló közösségi szolgálatra hivatkozva tanórától, az IKSZ tanórán kívüli tevékenység. A közösségi szolgálat elszámolásába számító felkészítő és feldolgozó órák mellett osztályfőnöki óra keretében is lehet beszélni a témáról, az iskolák egyéni döntése által meghatározott órakeretben. Ezek az osztályfőnöki órák tovább növelhetik a közösségi szolgálat pedagógiai hasznosulását.

14. El lehet-e térni a meghatározott időkorlától? Pl. tanítási napon nem haladhatja meg a két órát, de pénteki napon, amikor a tanulóknak kevesebb órája van, és egy hétvégi program szervezésében segítkezik, lehet-e ez három óra?

A közösségi szolgálat helyszínén a szolgálattal érintett személy segítése tanítási napokon alkalmanként legkevesebb egy, legfeljebb háromórás, tanítási napokon kívül alkalmanként legkevesebb egy, legfeljebb ötórás időkeretben végezhető. Egyéb előírások nem vonatkoznak kötelező érvényűen a tanulókra. Az iskola korlátozhatja, de nem növelheti a közösségi szolgálat végzésének időkeretét.

PEDAGÓGUSOK

15. A programot lebonyolítónak feltétlenül a pedagógusnak kell-e lennie, illetve neki mennyire kell részt vennie a programokban?

A közösségi szolgálat megszervezésére az iskola igazgatója jelöli ki azt a személyt (koordinátort), aki a programszervezésért és koordinálásért vállal felelősséget. Az iskola

tanulólétszámának függvényében a kijelölt személy lehet az osztályfőnök vagy más pedagógus is, illetve szükség szerint bevonhatók további pedagógusok is a feladat ellátásába. A felkészítés, lezárás kapcsán, illetve a [20/2012. \(VIII. 31.\) EMMI rendeletben](#) meghatározott esetekben (egészségügyi területen és bűn- és baleset-megelőzési területen minden esetben, szociális és jótékonyági területen szükség szerint) mentort kell bevonni, akivel a program során a pedagógusnak közösen kell a tanulókról gondoskodni. Ez természetesen nem minden esetben jelenti a pedagógus közvetlen jelenlétét a feladatok végzése során.

16. Iskolai koordinátorként szükséges-e ellenőrizni a közösségi szolgálat teljesítését a magánszemélyeknél, a fogadó szervezeteknél?

A koordinátor illetékességébe tartozik annak megítélése, hogy az ellenőrzés adott helyszínen és tevékenység során mennyire szükséges. Természetesen célszerű személyesen, telefonon vagy más módon segíteni, kísélni a tanulókat, ennek idejét és rendszerességét a koordinátor határozza meg. Közreműködő szervezet esetében megállapodás szülehet arról, hogy az ellenőrzésről a fogadó fél (hogyan) gondoskodik. Magánszemélyek esetén sokkal nagyobb az iskola felelőssége. Éppen ezért célszerű a magánszemélyeket ernyőszervezeten keresztül kiválasztani és a kapcsolatot rajtuk keresztül is tartani a magánszeméllyel.

17. Mit értünk pedagógiai kíséréseken?

A koordinátornak – illetve, ha van, a program megvalósulásáért felelős további pedagógusnak (pl. osztályfőnök) – az első tevékenység-alkalmakon lehetőleg személyesen kell jelen lennie, hogy lássa és megismerje, pontosan mit tevékenykednek a tanulók. A program kísérése szempontjából időről időre érdeklődni kell a tanulók tapasztalatai, nehézségei felől. Szükséges a rendszeres kapcsolattartás biztosítása, az együttműködés és a folyamat nyomon követése. Biztosítani kell a tanuló számára a lehetőséget, hogy jelezhesse, megbeszélhesse a tapasztalatait, problémáit, sikereit, illetve legyen alkalma arra, hogy saját tevékenységére egyénileg vagy csoportosan reflektáljon. A koordináló vagy a kijelölt felelős pedagógusnak rendszeres kapcsolatra kell törekednie a saját intézményen belül érintettekkel és a fogadóintézményekkel, vagy a fogadóként megjelenő magánszemélyekkel. A koordinátornak tudnia kell, hogy éppen melyik tanuló, hol, milyen tevékenységet végez. A pedagógiai célok egyik fontos eleme, hogy a program lehetőséget biztosítson a tanulók szemléletének formálására, ez legjobban a tevékenységre való reflexió révén valósulhat meg.

Járvány idején a tanulói tevékenységek kiválasztásában a pedagógusnak a járványügyi előírások figyelembevételével kell döntést hoznia. A koordinátor felhívhatja tanulói figyelmét a helyi önkormányzat, segítő szervezetek által kínált lehetőségekre. A rendelet lehetővé teszi magánszemélynek nyújtott közvetlen segítségnyújtást is, tehát egy rövid, írásba foglalt megállapodás alapján ilyen módon is lehetséges teljesíteni a közösségi szolgálatot.

18. Ki jelöli ki a közösségi szolgálat koordinátorát, és pontosan miért felel a kijelölt pedagógus?

A középiskola igazgatója jelöli ki azt a munkatársat (akár több személyt is), aki munkaköri feladataként a neveléssel-oktatással lekötött munkaidő terhére látja el a közösségi szolgálat koordinációs, szervezési és adminisztratív feladatait. Az iskolai koordinátor felelős:

- a tanulói jelentkezési lapok összesítéséért,
- a tanulók felkészítéséért,

- pedagógiai feldolgozásért,
- a fogadó helyekkel való kapcsolattartásért,
- adminisztrálásért, dokumentálásért, igazolásért (ehhez szükséges az osztályfőnök, és/vagy a kijelölt pedagógus, iskolatitkár közreműködése),
- a kísérésért (ami lehet fizikai, illetve lelki),
- a tanulók bevonásáért a folyamat egészébe,
- a tevékenységek elismeréséért,
- az alapelvek – pl. a kettős cél és kölcsönösség elvének – érvényesüléséért.

Az IKSZ teljesítésének jogi keretei a járvány miatt nem változnak, ezért a koordinátornak célszerű a felkészítéseket az alsóbb évfolyamok számára online módon szervezni, ezzel segítve, hogy el tudják kezdeni már a teljesítést. A végzős évfolyamok tanulóinak pedig időben online reflexiót tartani, hogy az érettségi vizsga megkezdése előtt meglegyen számukra a szükséges 50 óra.

19. Milyen szempontokat érdemes érvényesíteni a koordinátor kiválasztásakor?

A közösségi szolgálatért felelős személy olyan motivált pedagógus legyen, aki jól tud együttműködni a tanulókkal, nyitott, rendelkezik ismeretekkel az élménypedagógiára vonatkozóan, továbbá a tanulók által is elfogadott személy. A program sikere sok tekintetben a tevékenységet irányító pedagóguson múlhat. Csoportlétszámtól és a tevékenységek sokféleségétől függően kell meghatározni a bevont pedagógusok körét, számát. Az iskolai közösségi szolgálattal kapcsolatos feladatok elvégzésében a pedagógusok munkáját pedagógiai asszisztens, továbbá az igazgató által felkért és bevont pedagógus segítheti. A koordinátor személyével kapcsolatban célszerű kikérni a tanulók (DÖK) véleményét.

20. Hogyan értelmezendő a feladatvégzésre vonatkozó előírás „egyéni vagy csoportosan” kitétele?

A közösségi szolgálat iskolai szervezésekor az átfogó, komplex feladatok (pl. idős személyek segítése) kisebb tevékenységekre bontva, általában több tanulóval, egyidejű csoportos feladatként teljesíthetők. Nem célszerű az egyes tevékenységek teljesen egyedüli végzése; törekedni kell olyan tanulópárok kialakítására, akik segíthetnek egymásnak az élmények feldolgozásában, a nehéz helyzetek kezelésében, illetve folyamatos biztonságot jelentenek egymás számára.

Különböző kulturális tevékenységeket végezhetnek a tanulók egyéni vagy csoportban: például zeneiskolai növendék önálló előadása, tanulócsoporthatár- vagy színjáték-előadása óvodában. Ha például egy tanuló egy idős embert számítógépes ismeretekre oktat, az nem igényli más tanuló közreműködését, csak a tanár vagy fogadó szervezet felügyeletét.

21. Az iskolavezetés által felkért IKSZ-koordinátor kaphat órakedvezményt tevékenységéért?

A 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló [2023. évi LII. törvény](#) végrehajtásáról 2 § (1.9) a tantárgyfelosztásban tervezhető, rendszeres nem tanórai foglalkozás (egyéb foglalkozás) egyik eseteként említi a közösségi szolgálattal kapcsolatos foglalkozás megtartását. Ez azt jelenti, hogy a felkészítés és pedagógiai feldolgozás feladatait a 22-26 órás időszámban órarendbe illetően tudja végezni a koordinátor, míg a szervezési, kíséresi feladatokat a 26-32. óra sávjában számolható el. Az igazgató ugyanakkor nem

kötelezhető e tekintetben, mert a jogszabály lehetőségként említi nem kötelezettségként a feladatot.

22. Szaktanácsadóknak az IKSZ koordinálása 20 órában, vagy a felett végzendő?

Az érvényben lévő szabályozás alapján a 20 óra keretében végezheti a szaktanácsadó, amennyiben IKSZ koordinátor a felkészítést és a pedagógiai feldolgozás feladatait, míg a 20 óra feletti sávban a szervezést, kapcsolattartást.

23. Mi lehet a szülő szerepe a közösségi szolgálatban?

Javasoljuk, hogy az érintett osztályok első szülői értekezletén essen szó a közösségi szolgálatról, mert a szülők támogatása, a tanulók szülői segítése a tevékenységi köröket kiválasztó döntésben elengedhetetlen (jelentkezési lap kitöltése). A szülő támogató szerepe nemcsak a program indításakor, hanem a teljes folyamatban lényeges.

TANULÓK

24. Milyen tevékenységeket végezhetnek a tanulók?

A tevékenységeköröket a jogszabály határozza meg: egészségügyi, szociális és jótékonyági, oktatási, kulturális, valamint környezet-, természet- és katasztrófavédelmi, az óvodáskorú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel, tanulókkal, az idős emberekkel közös sport- és szabadidős területen folytatható tevékenység, illetve az egyes rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerveknél bűn- és baleset-megelőzési területen folytatható tevékenység.

A kiválasztásnál szem előtt kell tartani, hogy a szolgálatjelleg és pedagógiai cél minden tevékenység esetén egyaránt meglegyen. A közösségi szolgálat szervezése, működtetése során az iskolának lehetőséget kell adni arra, hogy a tanulók maguk válasszák meg, hogy hol, milyen tevékenységet végezzenek az iskola nyújtotta tevékenységi körökből, illetve, hogy az iskolán belül vagy az iskola közelében, esetleg lakóhelyükön akarják-e végezni a közösségi szolgálatot. A tanulók a jelentkezési lapon jelzik az érdeklődésüknek megfelelő tevékenységi területeket. A koordináló pedagógus ez alapján – és az ötletek, javaslatok segítségével – iskolán belüli teljesítési lehetőségeket és iskolán kívüli együttműködő partnereket keres. Az egyeztetések, megállapodások után alakul ki a működő lehetőségek köre. Fontos elem, hogy a tanuló csak olyan tevékenységet végezhet, amelyet az iskola koordinátorával egyeztetett, és a jelentkezési lapon a szülő aláírásával jóváhagyott.

25. Mi lehet az aránya az iskolán belül és kívül végzett IKSZ tevékenységeknek?

Az iskolán belüli tevékenységek aránya nincsen meghatározva, de a közösségi szolgálat szellemisége nem teszi lehetővé, hogy 50%-nál több intézményen belüli tevékenysége legyen a tanulóknak. Ha az iskolai tanórán kívüli diákélet élénkítését is tudja szolgálni az IKSZ, akkor érdemes ezt jól végig gondolni. Elsősorban olyan tevékenységeknél lehet a közösségi szolgálatot elszámolni, amelyek személyek segítségére fókuszálnak és nem az adott intézmény (fogadó intézmény) támogatására és meghaladják az iskolák korábbi pedagógiai programjában megfogalmazott feladatait pl. idősek informatikai oktatásában való részvétele, gyermekotthoni gyerekekkel való nyelvgyakorlás, korrepetálás kisebb tanulókkal. A korábban is vállalt tanulói feladatok nem képezik a közösségi szolgálat részét pl. szalagavató bálon sorfalállás, kórus tagság, szakkörök.

26. Egy tanévben hány tevékenység végezhető, illetve lehet-e változtatni a tevékenységi területeket?

A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet erről nem rendelkezik. A közösségi szolgálat lebonyolításának rendje az iskola pedagógiai programja vagy IKSZ szabályzatának megfelelően történik az előírt évfolyamokon és rendszerességgel. Javasolt arra törekedni, hogy a tanulók – akár egy tanéven belül – több tevékenységi területen is kipróbálhassák magukat.

Az egyes tevékenységi területek a szülő és a tanuló írásbeli kérelmére változtathatók, cserélhetőek, bővíthetők – természetesen a koordináló pedagógus jóváhagyása is szükséges minden ilyen esetben.

27. Lehet-e a 9. évfolyamot megelőzően teljesíteni a közösségi szolgálatot?

Nem lehet. Önkéntesként segíteni lehet, de a közösségi szolgálat keretében feladatot teljesíteni csak 9–12. évfolyamon lehetséges, de kivételes, indokolt esetekben érdemes 12. évfolyamra is hagyni teljesítendő órát. A korábbi tanévek képzései (például a felkészítésre és feldolgozásra vonatkozóan), valamint tevékenységei nem számíthatók be az iskolai közösségi szolgálat 50 órájába, de előkészítő és érzékenyítő hatásuk nem elhanyagolható. Ha a 9. évfolyam megkezdése előtti nyáron, amennyiben a tanuló tanulói jogviszonnal már rendelkezik és az intézmény szervez közösségi szolgálatot ebben részt lehet venni a jogszabály által szabott keretek között.

28. Melyik évfolyamokon érdemes a tanulókkal végeztetni a közösségi szolgálati órákat?

Az iskola arculatának megfelelően dönthet arról, hogy mely évfolyamon vagy évfolyamokon szervezi meg tanulói számára a közösségi szolgálatot. Ez függhet a képzés tematikájától, a tanulók életkori sajátosságaitól, a program pedagógiai céljától. Más szerepe lehet az IKSZ-nek 9 vagy 10. osztályban (pl. közösségépítés, szociális érzékenyítés, mint 11. osztályban (pl. aktív állampolgárságra nevelés vagy pályaeorientáció). Ezek a célok ötvözetként, illetve párhuzamosan is megjelenhetnek és egymást nem zárják ki. 12. évfolyamra csak indokolt esetben érdemes hagyni teljesítést. A nyelvi előkészítő tanulóknak eggyel több év áll rendelkezésre a teljesítéshez.

29. 9. évfolyamtól vagy 14 éves kortól kezdve lehet teljesíteni az IKSZ-et?

A tanuló középiskolai nappali tanulmányainak megkezdésétől, (tehát 9. osztályos tanulói jogviszony létesítésétől) lehet az IKSZ-et teljesíteni függetlenül a tanuló életkorától.

30. Évfolyamot ismétlő tanulónak meddig kell teljesíteni az IKSZ-es feladatokat?

Amennyiben a megismételt tanév végén kerül sor a tanulmányokat lezáró érettségi vizsgára, akkor az utolsó tanítási napig teljesítheti az 50 órát ahhoz, hogy azt követően érettségi vizsgát tehessen. Más esetben, a középiskolai tanulmányokat lezáró rendes érettségi vizsga megkezdéséig teljesítheti az IKSZ feladatokat.

31. Ki szervezi meg a tanuló számára a közösségi szolgálatot, ha a tanulói jogviszonya már megszűnt?

Az Nkt. 6. § (4) A középiskola elvégzését közvetlenül követő érettségi vizsgaidőszakban az érettségi vizsgák megkezdésének feltétele ötven óra közösségi szolgálat elvégzésének igazolása,

a) a felnőttoktatásban részt vevő tanulókat és
b) azon sajátos nevelési igényű tanulókat, akiket a szakértői bizottság javaslata alapján a közösségi szolgálat alól az igazgató határozatban mentesített.

A tanulói jogviszony megszűnik az utolsó évfolyam elvégzését követő első érettségi vizsgaidőszak utolsó napján. Az érettségi vizsgát megkezdő, de a következő évben befejező tanulóknak már nincs IKSZ végzési kötelezettsége, ahogy a felnőttoktatásban résztvevő tanulóknak sem.

32. A külföldi lakhellyel rendelkezők, akik évente csak vizsgázni jönnek haza, teljesíthetik-e lakhelyük környezetében a közösségi szolgálatot?

Igen, minden külföldi bejelentett lakhellyel rendelkező tanuló (pl. határon túli tanuló) teljesítheti lakhelye környezetében a közösségi szolgálatot, amennyiben az iskola ezt egyeztetni és az iskola elfogadja, illetve az iskola elérhetőséget biztosít a teljesítés időszakában. Amennyiben a külföldi lakhellyel rendelkező tanulók a lakhelyükön, külföldön teljesítik a közösségi szolgálatot, hitelt érdemlően igazolniuk kell a végzett órák teljesítését.

33. Milyen biztosítást kell kötnie a szolgálatot végző tanulóknak?

Az állam minden magyar állampolgárságú gyermek részére 3–18 éves korig gondoskodik a balesetbiztosításról a tanórán kívüli tevékenységei tekintetében is. A közösségi szolgálat során különböző tevékenységeket folytatnak a tanulók, ezért megfontolásra javasoljuk a szülőknek, iskoláknak, hogy indokolt esetben tekintsek át a biztosítási feltételeket és szükség esetén egyénileg kössenek kiegészítő biztosítást a gyermekek számára a tevékenység vagy tevékenységek idejére.

34. Ha egy tanuló olyan osztályból kerül évisméltéssel egy új osztályba, ahol eredetileg még nem lett volna kötelező az iskolai közösségi szolgálat, akkor is 50 órát kell teljesítenie? Pl. ha valaki csak a 12. évfolyamra bukik az osztályba. A magántanulóknak is teljesíteniük kell az 50 órát?

A rendes érettségi vizsgájukat 2016. január 1-jét követően megkezdő nappali tagozatos tanulók esetében az érettségi vizsga megkezdésének feltétele az 50 óra közösségi szolgálat teljesítése, amely alól a szülő sem kérheti a tanuló felmentését. Az 50 óra teljesítésének kötelezettsége minden fent említett tanulóra vonatkozik, vagyis arra is, aki 12. évfolyamon ismételt évet; neki egy tanév alatt kell ezt az óraszámot teljesíteni. A teljesítés kötelezettsége nem vonatkozik azokra, akik a rendes érettségi vizsgájukat a korábbi érettségi időszakban kezdték, de valamilyen okból nem fejezték be azt és nem kaptak bizonyítványt. Kivétel az a sajátos nevelési igényű tanuló, akinek esetében a szakértői bizottság tesz javaslatot; továbbá a felnőttképzésben, felnőttoktatásban, érettségizők esetében sem kell az 50 órát teljesíteni.

35. A fogadó szervezet mikor kérhet a tanulóktól egyéni szerződést?

Az iskolai közösségi szolgálatra nem vonatkozik a közérdekű önkéntes tevékenységről szóló 2005. évi LXXXVIII. törvény, ezért nem kötelező a tanulóval közvetlenül szerződés kötése. Ez nem zárja ki, hogy egyéni szerződéskötésre sor kerüljön; speciális felelősséget jelentő

tevékenységek esetén (pl. kórházi szolgálat), ezért jogos igényként merülhet fel a megállapodás megkötése. A megállapodást a szülőnek és a koordináló pedagógusnak is minden esetben ellen kell jegyeznie.

36. Szükséges-e egészségügyi könyv vagy orvosi igazolás, ha egy tanuló segítőként teljesít szolgálatot?

Egy rövid idejű (1-3 óra) tartózkodás idejére – például amikor a tanuló egészségügyi vagy szociális intézményben idősokkal beszélget, vagy óvodában gyerekekkel foglalkozik –, elegendő a szülői nyilatkozat, nincs szükség egészségügyi könyvre vagy orvosi igazolásra.

Egyedi esetekben felmerülhetnek költséggel járó egészségügyi vizsgálatok, oltás, amely esetekben az intézmény és a tanuló közösen döntheti el, hogy vállalják ennek költségeit vagy elállnak a tevékenységtől.

A nemzeti köznevelésről szóló [2011. évi CXC törvény](#), továbbá a nevelési és oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló [20/2012. \(VIII.31.\) EMMI rendeletben](#) foglaltak alapján az iskolai közösségi szolgálat teljesítésekor a tanulók nem látnak el (nem láthatnak el) munkaköri feladatokat, ebből eredően más tevékenység során sem lehet szükség egészségügyi könyvre vagy orvosi igazolásra. Ugyanakkor a biztonság érdekében érdemes körülírni, hogy milyen feladatokat végezhet, illetve nem végezhet a tanuló. Járvány idején az egészségügyi előírások betartása mellett lehet csak közösségi szolgálatot végezni. Előfordulhat, hogy fogadó szervezetek ebben az időszakban nem fogadják a tanulókat.

FOGADÓINTÉZMÉNYEK

37. Milyen intézmények lehetnek fogadóintézmények?

Azon állami, önkormányzati, civil, nonprofit szervezetnél, illetve a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló törvény hatálya alá tartozó szervezetek, amelyek a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló [20/2012. \(VIII.31.\) EMMI rendeletben](#) felsorolt területeken végzik a tevékenységüket, és a feladatkörük ellátásából adódóan alkalmasak a tanulók fogadására, továbbá a rájuk vonatkozó jogszabályokban megfogalmazott feltételeknek eleget tudnak tenni. Ide tartozik minden nevelési-oktatási intézmény is. Jó, ha ezek olyan szervezetek, amelyek önkéntesség terén már tapasztalatokkal rendelkeznek, de ennek igazolása nem előfeltétel. Az iskolai közösségi szolgálat keretei között folytatható tevékenységek területei:

- a) egészségügyi,
- b) szociális és jótékonyági,
- c) oktatási,
- d) kulturális és közösségi,
- e) környezet- és természetvédelmi,

f) katasztrófavédelmi,

g) közös sport- és szabadidős tevékenység óvodáskorú és sajátos nevelési igényű gyermekekkel, idős emberekkel,

h) az egyes rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerveknél bűn- és baleset-megelőzési területen folytatható tevékenység.

38. Ki kereshet meg egy fogadó szervezetet azzal, hogy tanulók náluk szeretnének közösségi szolgálatot teljesíteni? Tanuló? Szülő? Iskola?

Az iskolai közösségi szolgálat teljesítésével, dokumentálásával kapcsolatos feladatok megszervezése a középfokú nevelési-oktatási intézmény feladata. Nem a szülő és a tanuló feladatai közé tartozik, hogy felvegye a kapcsolatot a fogadóintézményekkel, illetve megszervezze az iskolai közösségi szolgálati tevékenységet. Ennek megfelelően elsősorban az iskola feladata a fogadó szervezetekkel, magánszemélyekkel való kapcsolatfelvétel, akivel a közös egyeztetés után határoznak együttműködésükről. A fogadó szervezet is kezdeményezheti a kapcsolatfelvételt az iskolával. A szülők, tanulók információik, kapcsolataik révén javaslataikkal segíthetik az iskola számára a megfelelő partner bevonását a programba.

A közösségi szolgálat iskolai szervezését megelőzően célszerű felmérni a helyi állami, társadalmi és civil szervezeteket, és tájékozódni, melyek lehetnek partnerei az iskolának. Ebben nyújthat segítséget az önkéntes pontok hálózata <http://www.oka.hu/cikkek/oenkentes-pontok?theme=onkentes>

39. Ki lehet mentor a fogadó szervezetnél?

Mentor biztosítása a fogadó szervezet részéről csak az egészségügyi és az egyes rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerveknél bűn- és baleset-megelőzési területen folytatható feladatok esetén kötelező, a szociális feladatok egy részénél (szükség szerint) javasolt. A fogadó szervezet részéről lehetőleg olyan mentort kell kiválasztani, aki jó pedagógiai érzéssel és jó kapcsolattartó készséggel rendelkezik, valamint könnyen megtalálja a hangot a fiatalokkal.

40. A közösségi szolgálat tevékenységei mennyiben foglalhatnak magukba szakfeladatokat, segítve ezzel az ottani kis létszámú dolgozói gárda munkáját?

Szakmai feladatokat nem végezhetnek a tanulók, ilyen tevékenység végzése, végeztetése tilos. A szolgálatot végző tanulók felkészítésének fontos eleme annak tudatosítása, hogy ők egyik területen sem helyettesíthetik az ott dolgozókat. Kizárólag olyan segítő tevékenységeket végezhetnek, amelyek szakképzettséget nem igényelnek, és az nem az adott szervezet munkatársának/munkatársainak a munkaköri feladata. A fogadóintézményben is elengedhetetlen ennek tisztázása, ami segíti a szakmai feladatokkal megbízott dolgozókkal való együttműködést, bizalmi légkör kialakítását.

TEVÉKENYSÉGEK

41. Milyen iskolán belüli tevékenységek felelhetnek meg a közösségi szolgálat előírásainak?

Megszervezhető sok olyan tevékenység az iskola falai között, ami a szociális érzékenyítést szolgálja, pl. programok fogyatékkal élőkkel, informatika-oktatás idős embereknek, korrepetálás, kulturális programok szervezése, lebonyolítása rászorulóknak számára. Ezen tevékenységeket érdemes személyes kapcsolatokat feltételező tevékenységi körökkel ötvözni a kölcsönösség és változatosság elve alapján. Az sem kizárt, hogy saját intézményen belül vagy a tanulók által is látogatott, igénybe vett közintézmények, közterületek állagmegóvását szolgáló feladatokat szervezzenek a tanulók számára (pl. kerítésfestés, parkrendezés, faültetés, építés, javítás, takarítás), de az ilyen jellegű feladatok a közösségi szolgálat tevékenységeinek csak kis részében, és csak pedagógiai célok teljesülése mellett végezhetőek. Mivel az iskolai közösségi szolgálat tevékenységei nem lehetnek munkakörben, fenntartói kötelezettségben meghatározott vagy szakmai jellegű feladatok, ezeknek a tevékenységeknek a mértéke nem lehet olyan fokú, amelyek már a fenntartó kötelességi körébe vagy munkaköri feladatkörbe tartoznak, érték valamilyen díjazás jár(na), illetve nem válthatja ki az ezen feladatok ellátásával megbízott emberek munkáját.

A többcélú intézményekben az alsóbb évfolyamok tevékenységeit is segítheti tanítási időn kívül egy-egy diák. A teljesítést - belső iskolai teljesítésként - az igazgatók saját hatáskörükben ellenőrizhetik, igazolhatják.

42. Lehet-e vidéken teljesített közösségi szolgálati órákat elfogadni?

A közösségi szolgálat tevékenységeinek kiválasztásánál a helyi közösség javát szolgáló, fenntartható feladatokat kell előnyben részesíteni, de km korlátozás nélkül lehet indokolt esetben Magyarországon más részén is tevékenységet végezni.

43. Helyi közösség érdekében végzett szolgálatot saját lakóhelyen is lehet végezni?

Igen, az iskola és a helyi szervezet kapcsolatfelvételét követően és a megállapodásuk alapján.

A tanuló közvetlen környezetében élő magánszemélyeket is segíthet az iskola jóváhagyását követően pl. idős embereknek bevásárlásban, gyógyszer beszerzésben való segítése.

44. Az iskolai közösségi szolgálat keretében egy nap végezhető órákat illetően az önkéntesekre vonatkozó törvény érvényes-e?

Nem érvényes a Köt. hatálya nem terjed ki a közösségi szolgálatra. Tehát az ott szereplő szabály nem befolyásolja az IKSZ megszervezését. A közösségi szolgálat helyszínén a szolgálattal érintett személy segítése tanítási napokon alkalmanként legkevesebb egy, legfeljebb háromórás, tanítási napokon kívül alkalmanként legkevesebb egy, legfeljebb ötórás időkeretben végezhető.

45. Lehet egyszerre több fogadó intézményhez is bejelentkezve IKSZ-re egy tanuló? Ha pl. a több helyszínből kifolyólag egy napon belül több (pl. 2) alkalommal, akár 3-5 órán keresztül teljesít IKSZ-et, akkor az megfelel az előírásoknak?

Az alkalom szó az IKSZ szabályozása kapcsán „naponta” értelemben használandó. A tanítási napokon 3, illetve tanításon kívüli napokon 5 órás korlát a tanulók életkori sajátosságainak megfelelően lett megállapítva. Tehát arra nincs lehetőség, hogy egy tanuló egy nap alatt két helyszínen 3-3 vagy akár 5-5 óra tevékenységet végezzen.

46. Magánszemélyeknél lehet-e közösségi szolgálatot teljesíteni?

Igen, lehet. A pedagógusnak – a mentor vagy a fogadóintézmény munkatársainak segítségével, illetve az önkormányzat, az ernyőszervezet, szociális terület munkatársainak javaslata alapján – előzőleg fel kell mérnie, hogy az idős emberek, fogyatékkal élő(k) alkalmas(ak)-e arra, hogy tanulókat fogadjon/fogadjanak. A pedagógusnak közvetlenül is kapcsolatot kell tartania az idős vagy sérült emberekkel, illetve biztosítania kell a folyamatos elérhetőséget a tevékenységek idején; ez biztosítja az idős vagy sérült ember számára is a háttérrel a programhoz. Magánszemélyek bevonása esetén ajánlott az ernyőszervezettel (pl. önkormányzat) való együttműködés. Meg kell előzni, hogy a tanulók bármilyen testi-lelki veszélynek legyenek kitéve.

Ebben az esetben a küldő nevelési-oktatási intézmény egyben fogadóintézményként is működik. Adott esetben a teljesítést a magánszemély vagy az iskolai koordinátor aláírása igazolja. Az ilyen típusú tevékenységet hangsúlyozottan érdemes párosával végezni.

47. A közösségi szolgálat tevékenységi körébe tartozhat-e adománygyűjtés?

A program egyik fontos célja a közvetlen személyes kapcsolatok kiépítésén keresztül a szociális kompetenciák fejlesztése, valamint az érzékenyítés. Ebből fakadóan minden olyan jótékonysági tevékenység előnyt élvez a programban, ahol a tanuló közvetlen, személyes kapcsolatba kerül azokkal, akiken segít, akiknek élethelyzetéből tapasztalatokat meríthet. A pedagógiai céloknak nem része, és az iskola számára kontrollálhatatlan a tanulók minden ilyen irányú tevékenysége, ezért tilos a pénzadományok gyűjtése közösségi szolgálat címén. Ha az nem pénzbeli adományról van szó, hanem más, pl. ételmiszer, ruhanemű, törekedni kell arra, hogy a tanuló részt vehessen az adományok átadásában is az arra rászorulóknak.

48. A közösségi szolgálat tevékenységi körébe tartozhat-e a véradás?

Magyarországon a hatályos jogszabályok szerint ([3/2005. \(II. 10.\) EüM rendelet](#)) véradásra a 18 és 65 év közötti állampolgárok jelentkezhetnek. Az iskolai közösségi szolgálat szempontjából a fenti rendelkezéseket figyelembe véve csak azon tanulók vehetnek részt, akik betöltötték a 18. életévüket. Az iskolai közösségi szolgálathoz kapcsolódóan a 18. életévüket még be nem töltött vagy 18. életévüket már betöltött tanulók segítő, támogató tevékenységekben (véradás szervezése, tájékoztatás, beszélgetés a véradókkal) vehetnek részt. Az elszámolható idő alkalmanként legalább egy, legfeljebb három óra lehet tanítási napokon, illetve tanítási napokon kívül öt óra. A tanulók nem végezhetnek szakfeladatot, illetve olyan tevékenységet, ahol akár őket, akár másokat érintően felmerülhet egészségügyi értelemben vett kockázat. Maga a véradás támogatandó önkéntes tevékenység, ami az IKSZ végzésének nem képezi részét.

ADMINISZTRÁCIÓ

49. Hogyan kell dokumentálni az iskolának az iskolai közösségi szolgálatot?

A tanuló a jelentkezési lapján jelzi az iskolának, hogy a közösségi szolgálat adott iskola által megszervezett tevékenységei közül mire jelentkezik, amely csak a szülő támogató aláírása után fogadható el (lásd a mintákat www.oktatas.hu/koznevelis/iskolai_kozossegi_szolgalat/dokumentummintak)

A tevékenység megkezdése előtt szükséges a kapcsolatfelvétel a fogadó szervezettel, ha a tanuló az IKSZ-et nem intézményen belül teljesíti. A megállapodást követően kezdődhet meg csak a tevékenység.

A tevékenység/ek követésére a tanulónak közösségi szolgálati naplót kell vezetnie. A tanuló osztályfőnökének vagy a feladattal megbízott pedagógusnak a tanuló előmenetelét rögzítő a dokumentumokban az iskola iratkezelési szabályzatában meghatározott időközönként és módon nyilvántartást kell vezetnie a közösségi szolgálat teljesítéséről (osztálynapló, bizonyítvány, törzslap; utóbbi kettőben a megfelelő záradékok alkalmazásával). A pedagógusnak havonta vagy félévente kell jegyeznie a naplóba, hogy melyik tanuló hány órát teljesített. Ezt a tanulóknál lévő közösségi szolgálati napló alapján dokumentálja. A bizonyítvány „megjegyzés” rovatába minden tanév végén bekerül a teljesített órák száma. Igazolás kiállítása csak iskolaváltás esetén szükséges.

Az iskola a közösségi szolgálattal kapcsolatos dokumentumok kezelését az intézmény iratkezelési szabályzatában rögzíti. A közösségi szolgálat teljesítéséről szóló dokumentum öt évig nem selejtezhető, de ez nem vonatkozik a közösségi szolgálati naplóra, amely a tanuló tulajdonát képezi.

50. Minden tanév elején meg kell jelölni a szolgálat teljesítésének területét a jelentkezési lapon?

Az iskola saját hatáskörében dönt a jelentkezési lap pontos részleteiről. Az iskola döntése, hogy éves bontásban vagy több évre előre jelentkeznek a tanulók tevékenységekre vagy tevékenységi területekre. Célszerű hosszú távon olyan módon kialakítani a jelentkezési lap sablont, hogy a tanuló tevékenységi területekre is jelentkezessen előre, akár még a konkrét fogadó hely ismerete nélkül is. A jelentkezési lap tartalmazza a szülői hozzájárulást is egyúttal.

A fogadó helyeket lehet évközben rugalmasan módosítani. Fontos, hogy a tanuló a közösségi szolgálatot az adott területen csak a szülő aláírását tartalmazó jelentkezési lap leadását követően kezdje meg.

51. Az érettségi elnök milyen dokumentumokat ellenőrizhet az IKSZ kapcsán?

Az érettségi elnök feladata, a teljesített 50 óráról szóló érettségi dokumentáció részeként szereplő igazolás meglétének vizsgálata.

52. Hogyan történik a közösségi szolgálat dokumentálása a bizonyítványban, ha a nyári szünet idején teljesítik a szolgálatot?

A tanév szeptember 1-jétől a következő év augusztus 31-ig tartó időszak.

Mindig az osztálynaplóba (értsd elektronikus napló) és bizonyítványba kerüljön be a teljesítés. A közösségi szolgálat teljesítését tanévenként kell dokumentálni, így az adott tanévben teljesített közösségi szolgálat nem adminisztrálható a következő tanév dokumentumaiban. Ha a tanuló a nyári szünet alatt teljesít közösségi szolgálatot, akkor az még bejegyezhető az augusztus 31. napjával lezárult tanév törzslapjába és bizonyítványába.

53. Ha kötelező a közösségi szolgálat miért kell a szülőnek aláírnia a jelentkezést? És a jelentkezési lapot ki írja alá, amennyiben a tanuló már nagykorú?

A tanuló kiskorúsága idején szükséges a gondviselő szülő hozzájáruló aláírása a tevékenység végzéséhez. Ez biztosítja, hogy a tevékenység a tanuló, szülő, iskola egyetértésével legyen kiválasztva, ami nagyban befolyásolhatja a tevékenység hatékonyságát, pedagógiai eredményességét. Ha már nagykorú a tanuló, a jóváhagyásra nincs szükség, maga a tanuló is aláírhatja a jelentkezési lapot. A jelentkezési lap tartalmazhatja még a tevékenység fényképezéséhez, filmezéséhez való szülői hozzájárulást vagy annak elutasítását is. Ez segítheti a fényképpel illusztrált beszámolók honlapra való jogtisztta kikerülését.

54. Mely dokumentumokat kell 5 évig megőrizni?

5 évig a jelentkezési lapot és az együttműködési megállapodásokat kell tárolni az IKSZ-naplót nem kell, mert az a tónuló tulajdona, ahogy az ellenőrzője is.

55. Az érettségi elnök milyen dokumentumokat nézhet meg az IKSZ-szel kapcsolatosan?

Az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló [100/1997 \(VI. 13.\) Korm. rendelet](#) értelmében:

"15. § (1) A vizsgabizottság elnöke felel az érettségi vizsga szakszerű és törvényes megtartásáért, a vizsgabizottság törvényes működéséért. A vizsgabizottság elnökének feladatai különösen:

a) meggyőződik arról, hogy a vizsgázó teljesítette-e az érettségi vizsga letételéhez előírt feltételeket, és szükség esetén kezdeményezi az érettségi vizsgáról való kizárását annak, aki nem teljesítette azokat,"

Tehát feladata, hogy meggyőződjön az előfeltétel dokumentált teljesítéséről. Konkrétan az érettségi elnök feladata, a teljesített 50 óráról szóló érettségi dokumentáció részeként szereplő igazolás meglétének vizsgálata. Az IKSZ konkrét teljesítéséért az intézmény igazgatója felel.

56. Milyen záradékot kell használni?

Válasz: Az érvényben lévő záradékok szövege a következő:

46. Igazolom, hogy a tanuló a/..... tanévben óra közösségi szolgálatot teljesített.N.,TL., B..

"47. * A tanuló teljesítette a rendes érettségi vizsga megkezdéséhez szükséges közösségi szolgálatot. N., Tl., B."

Ezt a bizonyítványba, törzslapra, naplóba egyaránt be kell írni, de a [20/2012. \(VIII.31.\) EMMI rendeletének](#) A feljogosító záradék a következő:

39. Az iskola a tanulmányi eredmények bejegyzéséhez, a kiemelkedő tanulmányi eredmények elismeréséhez, a felvételi vizsga eredményeinek bejegyzéséhez vizsga eredményének befejezéséhez vagy egyéb, a záradékok között nem szereplő, a tanulóval kapcsolatos közlés dokumentálásához a záradékokat megfelelően alkalmazhatja, továbbá megfelelő záradékot alakíthat ki.

57. Ha egy tanuló egy adott iskolai évben nem teljesített közösségi szolgálatot, bizonyítványban, törzslapra ekkor is kerüljön be, hogy 0 (nulla) óra közösségi szolgálatot teljesített?

Igen, ez abban segít, hogy a szülő tájékozódni tudjon gyermeke előrehaladásáról.

58. Elveszett IKSZ-napló esetén mi a kötelező teendő/eljárás? Milyen módon reprodukálható?

Nem hivatalos dokumentum a közösségi szolgálatnapló, hanem egy tájékoztató, követési eszköz, miként az ellenőrző. Ha még könyveletlen órákkal együtt veszett el, mérlegelni érdemes, hogy elfogad-e esetleg teljesítést a koordinátor a fogadó intézménytől kapott információk alapján. A közösségi szolgálati napló megfelelő állapotban való megőrzése lehet elvárás, de nem kötelező elem. A fogadó intézményt lehet megkérni, hogy jelenléti ívet vezessen a visszakereshetőség érdekében. A rendszeres naplóba való átvezetés csökkentheti az elvesztett órák számát.

59. Minden fogadó szervezettel kell együttműködési megállapodást kötni?

A jogszabály kimondja, hogy „az iskolán kívüli külső szervezet és közreműködő mentor bevonásakor az iskola és a felek együttműködéséről megállapodást kell kötni, amelynek tartalmaznia kell a megállapodást aláíró felek adatain és vállalt kötelezettségein túl a foglalkoztatás időtartamát, a végzett tevékenységeket, a mentor nevét és feladatkörét.” (133.§ 9/e)

Ugyanakkor azt is kimondja, hogy a tanulót fogadó intézménynek az egészségügyi és az egyes rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerveknél bűn- és baleset-megelőzési területen meghatározott tevékenységi területen minden esetben, a szociális és jótékonyági területen pedig szükség szerint mentort kell biztosítani. (133.§3).

A kettő eredője, hogy a mentort nem igénylő területeken erre nincs jogi szempontból szükség. Ugyanakkor a tapasztalat az, hogy minden fogadó intézmény és iskola is ragaszkodik valamilyen együttműködési megállapodáshoz, mert ez védi mindkét felet felmerülő problémák esetén. Az oktatási területen különben lehet, hogy feladattól függően esetleg mentort is fontosnak tart a fogadó intézmény, ahogy a kultúra területén is ez a gyakorlat. Ez sem előírás, de szakmailag sok esetben a fogadó intézmény így dönt. Tehát van mozgástér és egy írott dokumentum, egy e-mailváltás segíthet abban, hogy ne legyenek félreértések a konkrét feladatok vagy munkavédelmi felkészítés kapcsán, hogy kinek mi a feladata.

60.A fenntartónak feladata-e az együttműködési megállapodások vizsgálata?

A fenntartónak nem feladata az együttműködési megállapodások vizsgálata, mivel pénzügyi vonzata nincs, ezekről az iskola igazgatója saját hatáskörben döntést hozhat.

61. Hogyan történik a közösségi szolgálat dokumentálása a bizonyítványban, ha a nyári szünet idején teljesítik a szolgálatot?

A tanév szeptember 1-jétől a következő év augusztus 31-ig tartó időszak Mindig az osztálynaplóba (értsd elektronikus napló) és bizonyítványba és törzslapra kerüljön bejegyzésre a teljesítés A közösségi szolgálat teljesítését tanévenként kell dokumentálni, így az adott

tanévben teljesített közösségi szolgálat nem adminisztrálható a következő tanév dokumentumaiban. Ha a tanuló a nyári szünet alatt teljesít közösségi szolgálatot, akkor az még bejegyezhető az augusztus 31. napjával lezárult tanév törzslapjába és bizonyítványába.

Alkalmazott

záradékok:

Igazolom, hogy a tanuló a/..... tanévben óra közösségi szolgálatot teljesített. (bizonyítvány, törzslap, napló)
"A tanuló teljesítette a rendes érettségi vizsga megkezdéséhez szükséges közösségi szolgálatot. N., Tl., B." (törzslap)

62. Hogyan kell dokumentálni a tanuló tevékenységeit?

A tanuló a tevékenységét csak azt követően kezdheti meg, hogy a fogadó szervezet és iskola egyeztetette a tevékenységek feltételeit. A közösségi szolgálat során a tanuló köteles közösségi szolgálati naplót vezetni, amelyben rögzíti, hogy mikor, hol, milyen időkeretben és milyen tevékenységet folytatott.

Mindemellett röviden le lehet jegyeznie a végzett órákhoz kapcsolódó tevékenységek tapasztalatait, élményeit a közösségi szolgálat napló „megjegyzés” rovatába. A tanuló – a feldolgozást segítve – hangfelvételt, fényképes, filmes beszámolót is készíthet, de ez nem tehető kötelezővé, csupán motiváló eszköz lehet. A napló vezetését folyamatosan figyelemmel kell kísérni, mert előfordulhat, hogy csak innen értesülünk arról, ha valamilyen probléma adódott, vagy nem válnak valóra az elgondolások.

63. Az iskola pedagógiai programjában milyen rendelkezés alapján kell feltüntetni a közösségi szolgálatot?

A [20/2012. \(VIII.31.\) EMMI rendelet](#) 7. § alapján (a vonatkozó részek dőlt betűvel kiemelve):

7. § (1) Az iskola pedagógiai programja meghatározza

a) az iskola nevelési programját, ennek keretén belül

aa) az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelveit, értékeit, céljait, feladatait, eszközeit, eljárásait,

ab) a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatokat,

ac) az alapfokú művészeti iskola kivételével a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokat,

ad) a közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatokat,

ae) a pedagógusok helyi intézményi feladatait, az osztályfőnöki munka tartalmát, az osztályfőnök feladatait,

af) a kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendjét,

ag) a tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendjét,

ah) a szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formáit,

ai) a tanulmányok alatti vizsgák és az alkalmassági vizsga szabályait, valamint középfokú iskola esetében a szóbeli felvételi vizsga követelményeit,

aj) az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség szakmailag indokolható határidejét.

64. Vitás kérdésben honnan kérhetnek az iskolák hivatalos állásfoglalást?

Brázay Kálmán Általános Iskola és Gimnázium
7394 Magyarhertelend, Kossuth u. 53/c
OM: 201362 Telefon: +36/72-390-803

Hivatalos állásfoglalást csak a Belügyminisztérium Köznevelésért Felelős Államtitkársága adhat. Célszerű a kozossegi.szolgalat@oh.gov.hu e-mail címre írva a felmerülő kérdéseket feltenni. Az Oktatási Hivatal szakemberei a minisztériummal egyeztetve segítik a vitás kérdések megoldását.”